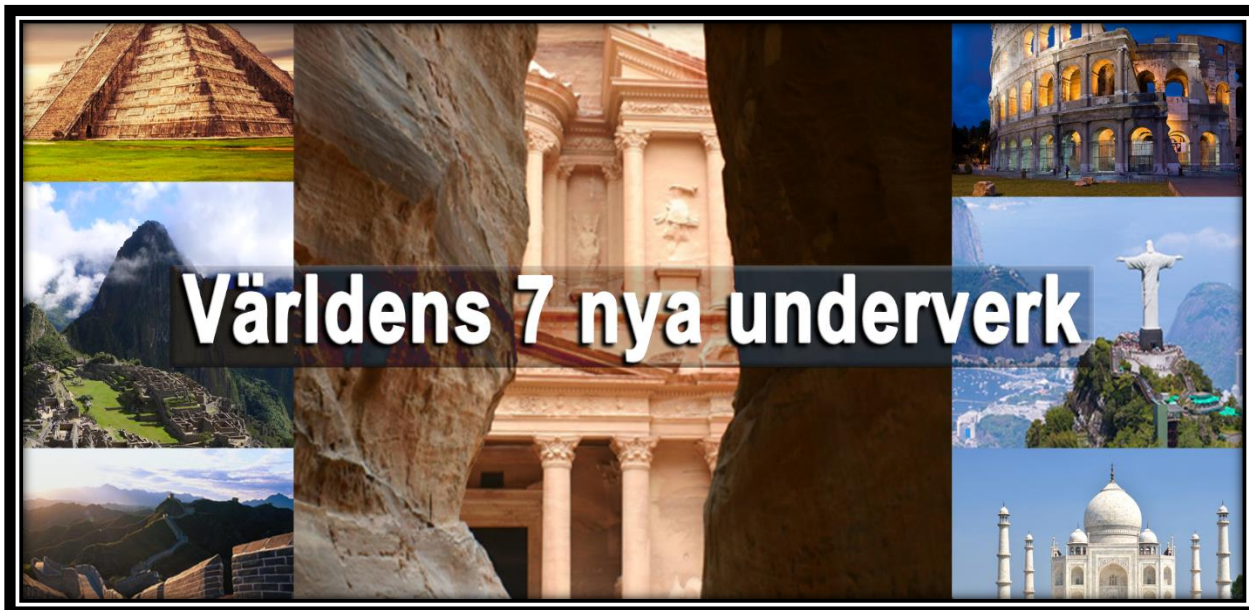


HANDBLEDNING



Världens 7 nya underverk är en modern, uppdatering av konceptet till antikens sju underverk som den privata Schweiz-baserade organisationen **New 7 wonders of the world** organiserade. Vem som helst kunde delta och 100 miljoner människor röstade fram en lista som tillkännagavs 7 juli 2007 i Lissabon.

Nu kan du se en kort film på vart och ett av underverken i den här serien där du får veta lite mer om varje verk.

Världens 7 Nya Underverk är spridda över hela världen och består av:

Chichén Itzá

 **Yucatan, Mexiko**

Colosseum

 **Rom, Italien**

Cristo Redentor

 **Rio de Janeiro, Brasilien**

Kinesiska muren

 **Kina**

Machu Picchu

 **Cuzco, Peru**

Petra

 **Jordanien**

Taj Mahal

 **Agra, Indien**

FILMFAKTA

Ämnen: Geografi/Historia

Ålder: Från skolår 3

Speltid: 7 x 4-5 min

Produktionsår: 2023

Språk: Svenska, svensk text

Ursprungsland: Sverige

Artikelnummer: 49223

Producent och redigering: Marit Lundgren

LÄROPLANSMÅL LGR22 2023

Centralt innehåll från LGR 22 matchar filmen.

Syfte Geografi

Undervisningen i ämnet geografi ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om geografiska förhållanden och mönster samt om hur naturens processer och människors verksamheter formar och förändrar landskap och livsmiljöer i olika delar av världen

Centralt innehåll: År 1-3

Namn och läge på världsdelen och världshaven samt på länder och platser som är betydelsefulla för eleven.

Betygskriterier År 7-9

Eleven visar även mycket goda kunskaper om namn och lägen på relevanta platser och regioner i olika delar av världen.

Kommentarmaterial till kursplanen i Geografi 2023

<https://www.skolverket.se/getFile?file=9788>

För att kunna orientera sig i sin omvärld behöver eleverna under alla årskurser bygga upp och vidareutveckla en geografisk referensram som innefattar namn och lägen. I skolan, nyhetsförmedlingen och populärkulturen förutsätts vi känna till namn på olika platser, städer, länder, hav, regioner och världsdelen, veta var på jorden de ligger och ungefär hur stora de är. Det är en viktig del av människors allmänbildning att kunna orientera sig i världen. Kunskaper om geografiska namn och lägen är också centralt för att kunna ställa frågor om var i världen något sker och för att förstå att platsens läge och förutsättningar har betydelse för vilka konsekvenserna kan bli.

Bakgrund

Världens sju underverk, som också kallas **antikens sju underverk**, är den första listan från antiken över de byggnadsverk som ansågs representera människans då största bedrifter. Av de sju underverken stod två i vad som idag är Grekland, två i Egypten, två i Turkiet och ett i Irak. De är alla samlade runt länderna i Främre Orienten som då ansågs vara världens medelpunkt. Det enda som överlevt till våra dagar är Cheopspyramiden, som också byggdes först.

De sju underverken var: *Cheopspyramiden, Babylons hängande trädgårdar,*

Artemistemplet i Efesos, Zeusstatyn i Olympia, Mausoleet i Halikarnassos, Kolossen på Rhodos och Fyrtornet på Faros.

Upphovsman för listan brukar anges vara Antipatros från Sidon, som namngav de sju verken i en dikt (epigram) omkring 140 f.Kr. Flera alternativa listor har uppställts sedan Antipatros tider.

Världens ursprungliga sju underverk var knappast representativa för världen längre då de utsågs århundradena före Kristi födelse och av dem återstår i dag bara Egyptens pyramider.

När miljontals människor världen över fick rösta fram världens sju nya underverk hamnade helt andra platser på listan

Listan på Världens 7 nya Underverk har tagits fram genom en omständlig procedur. En lista på 21 kandidater valdes ut av en jury ledd av FN-organet Unescos förre generalsekreterare Federico Mayor Zaragoza. Juryn fick i sin tur välja mellan 77 platser och byggnadsverk som framröstats av allmänheten på internetsidan n7w.com.

Bakom sajten står den Schweizfödde kanadensaren Bernard Weber. Hans ambition är att skapa ett slags nytt globalt minne, som ska öka förståelsen för olika kulturer och folkslag. Projektet syftar också till att samla in pengar för att kunna bevara och restaurera underverkskandidater runtom i världen, som exempelvis de talibansprängda Buddha-statyerne i Bamiyan i Afghanistan.

<https://world.new7wonders.com/>

HANDLEDNING



CHICHÉN ITZÁ -  Yucatan, Mexiko

Chichén Itzá är en övergiven stad från mayakulturen, belägen i sydöstra Mexiko cirka 190 km sydväst om Cancun på norra Yucatánhalvön. De spanska erövrarna intog staden 1532. Urbefolkningens enkla vapen var ingen match för conquistadorernas krutvapen.

Staden Chichen Itza täckte ett område på fem kvadratkilometer. Mellan pyramiderna och de många vackra stenbyggnaderna gick minst ett 80-tal stenlagda gångvägar i ett genomtänkt nätverk. Floderna i dess inre rinner alla ganska djupt under markytan. Vid Chichen Itza finns några naturliga, brunnslika hål – cenoter - ner till det strömmande vattnet. Enligt gamla berättelser dyrkades mayafolkets regngud vid cenoterna – bland annat med människooffer som kastades ner i djupet...

Bland de många kända byggnaderna märks den 30 meter höga trappstegspyramiden El Castillo som nu är helt restaurerad. Trappstegen är nio till antalet, var och en 2,5 högre än den föregående. 9 terrasser som representerar de 9 himlavärldarna i mayatron. Överst står ett sex meter högt tempel tillägnad *Kukulkan*, den högsta guden för vind och regn. I Chichén Itzá fanns också ett observatorium som låg högst uppe på en pyramidliknande byggnad. Förutom Solen som var under observation var det även Venus som man höll koll på. Mayakulturen hade ett avancerat sinne för geometri och uppförde sina pyramider i ett tydligt mönster.



COLOSSEUM -  Rom, Italien

I Rom hittar vi Europas enda bidrag till listan på världens sju nya underverk – Colosseum, som var romarrikets blodigaste lekplats. Den vackra ruinen var en gång en pampig arena för gladiatorspel, avrättningsplats och amfiteater.

Arenan byggdes runt 80 e.Kr, rymde drygt 87 000 åskådare, och har en historia som kan få dig att både rysa och häpna.

Colosseum, eller Flaviska amfiteatern som den först hette, började byggas år 76 på den plats där Kejsaren Nero hade byggt en konstgjord sjö och ett gyllene palats. Efter hans död rev Vespasianus huset och dränerade sjön och började istället bygga Colosseum av krigsbyten från judiska kriget och plundringen av Jerusalems tempel. Detta för att ge allmänheten en plats för gratis underhållning och att känna sig uppskattad.

Byggandet slutfördes av hans son Titus och År 80 e.Kr. invigdes historiens största och mest avancerade amfiteater med en hundra dagar lång och blodig fest. När festen var över hade de 50000 begeistrade åskådarna bevittnat den grymma slakten på 1000 människor och 9000 vilda djur.

HANDLEDDNING



CRISTO REDENTOR - KRISTUSSTATYN

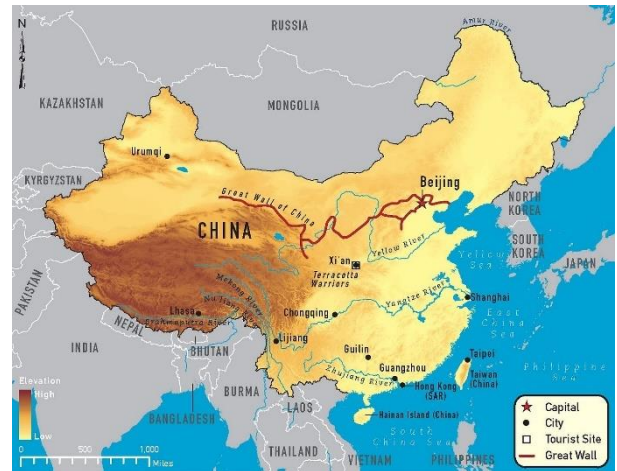
-  **Rio de Janeiro, Brasilien**

Cristo Redentor eller Kristusstatyn som är den största Art-Deco statyn i världen, syns över hela Rio de Janeiro, från positionen på toppen av Corcovado, med utsikt över staden Rio de Janeiro i Brasilien.

År 1921 föreslog det romersk-katolska ärkestiftet i Rio de Janeiro att en staty av Kristus skulle byggas på den 2 310 fot (704-meter) toppen, som på grund av sin befällande höjd skulle göra den synlig från var som helst i Rio. Grundstenen till konstruktionen lades på plats 4 april 1922, i samband med 100-årsfirandet av Brasiliens självständighet.

Kristusstatyn är förutom symbol för kristendomen och för fred, ett kännetecken för såväl Rio de Janeiro som för Brasilien. Den är 30 meter hög, och dess armar sträcker sig 28 meter brett.

I dag ses statyn som en symbol för det nya, framgångsrika Rio.



KINESISKA MUREN - **Kina**

Kinesiska muren – som hör till Unescos världsarv sedan 1987 – är jordens längsta byggnadsverk, världens största militära försvarsstruktur och en av världens mest besökta turistattraktioner.

Från början bestod muren av kortare segment, men på 220-talet f.Kr. enades Kina under Qin Shi Huang, som utropade sig själv till kejsare, och då började man bygga ihop tidigare murar till en enda lång mur. Muren, som byggdes av bönder, slavar och hantverkare, är 240 mil lång vilket motsvarar avståndet från Stockholm till Aten i Grekland och tog 1 800 år att färdigställa.

Det var oerhört slitsamt. Soldater såg till att arbetarna kämpade under dygnets alla ljusa timmar. Men muren gick ofta genom oframkomlig terräng och det blev hela tiden allt svårare att få fram tillräckligt med mat och material. Då fick arbetarna svälta och gå nakna om deras kläder slitits ut. Mer än en miljon av arbetarna avled under arbetet och därför har muren kommit att kallas "världens längsta kyrkogård".

Det finns en seglivad diskussion kring om den kinesiska muren kan ses från rymden eller inte. Svaret är att detta underverk kan ses med en kamera med zoomobjektiv från rymdstationen ISS, men *inte* från månen.

HANDLEDNING

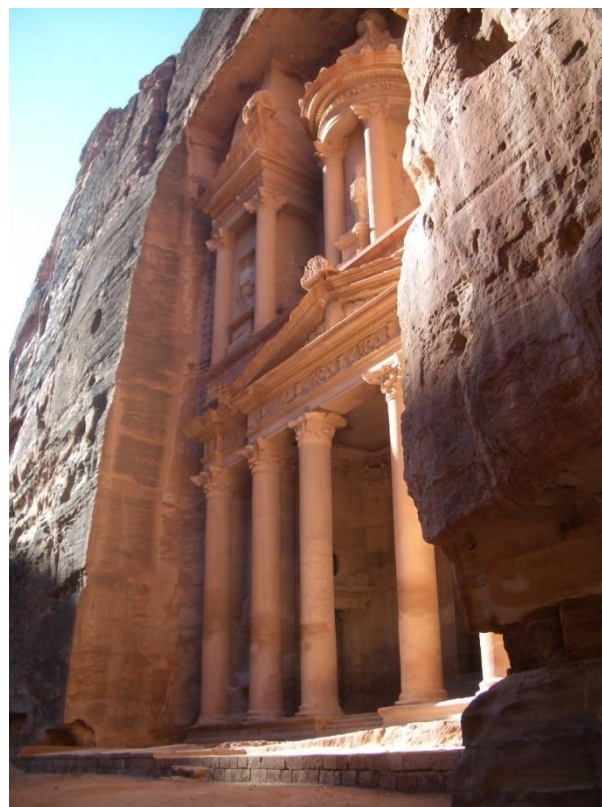


MACHU PICCHU - Cuzco, Peru

När den amerikanske arkeologen Hiram Bingham letade efter den förlorade staden, den 24 juli 1911 upptäckte han en ruinstad på en otillgänglig bergstopp i Anderna, vilket väckte ett stort uppseende världen över.

Machu Picchu - den gamla staden - ligger högt uppe i Anderna i Peru på 2 400 meters höjd och man tror att det byggdes omkring år 1450 av inkahärskaren Pachacuti på 1200-1300-talen. Den ligger cirka sju mil nordväst om staden Cuzco. Men av okända anledningar övergavs staden innan de europeiska erövrarna kom till Inkaländerna och upptäcktes aldrig av de spanska conquistadorerna fast lokalbefolkningen väl kände till den.

Machu Picchu var inte en vanlig stad, utan mer ett slags lantställe för inkan och hovet. Man tror att det bara kan ha bott runt 750 personer permanent i staden då de rika bara kom dit ibland och gravfynd visar att det var människor av ganska låg status som var begravda där. Machu Picchu tros ha använts som ett gammalt observatorium vilket inte är förvånande då Inkafolket var duktiga på astronomi.



PETRA - Jordanien

Gömd bakom branta sandstensklippor och belägen 180 km söder om Jordaniens huvudstad Amman ligger ruinstaden Petra. En plats som under många år var bortglömd och övergiven, utom av beduinerna.

Arkeologer har konstaterat att staden var bebodd redan under förhistorisk tid och hade under sina glansdagar ca 40 000 invånare, mestadels bebodd av nabatéer. Petra var vid den här tiden huvudstad i ett rike som omfattade Jordanien, Israel och delar av den arabiska halvön.

År 1812 gav sig en upptäcktsresande från Schweiz ut på en resa för att återupptäcka Petra. Men för att lyckas ta sig in klädde han ut sig i typiska arabiska kläder och lyckades övertyga sin guide att han fick resa in i Petra, där endast beduiner fick vara vid den här tiden.

Många stora filmer har spelats in här, bland annat Indiana Jones och det sista korståget.

HANDBLEDNING



TAJ MAHAL -  **Agra, Indien**

Taj Mahal är utan tvekan en av världens vackraste byggnader, ett mästerverk inom indo-islamisk arkitektur, och världens kanske mäktigaste gravmonument.

Shah Jahan, en indisk stormogul, lät bygga Taj Mahal mellan åren 1631 och 1648 till sin älskade hustru Mumtaz Mahal efter att hon avlidit vid födseln av sitt fjortonde barn.

Genom huvudporten med sina 22 kupoler kommer man in på ett paradiskt område som är 18 hektar stort. Till gravmonumentet hör också fyra lätt lutande minareter och en stor moské. Minareterna är 40 meter höga och anledningen till att de lutar lätt bort från monumentet är att de inte skall falla på huvudkupolen.

Allt tog tjugotvå år att bygga och fler än 20 000 hantverkare och arbetare krävdes för att färdigställa det som nu är ett av världens sju nya underverk.

Men byggkostnaderna skenade och när Shah Jahans planer på att bygga ett praktfullt mausoleum åt sig själv i svart marmor, alldeles intill Taj Mahal, ingrep hans son, prins Aurangezeb, och satte sin far i husarrest. Där tillbringade han resten av sitt liv. När han hade avlidit begravde sonen honom bredvid hans hustru i Taj Mahal.

